

PASTORALA
SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE
LA DUMINICA ORTODOXIEI DIN ANUL DOMNULUI 2011

**Preaiubitului cler, cinului monahal
și dreptmăriturilor creștini
din cuprinsul Patriarhiei Române,**

*Har, milă și pace de la Dumnezeu-Tatăl
și de la Iisus Hristos, Domnul nostru,
iar de la noi arhieresti binecuvântări!*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți, iubiți credincioși și
credincioase,*

Dăm slavă bunului Dumnezeu că ne-a învrednicit să începem urcușul duhovnicesc al Postului Sfințelor Paști, în care ne străduim, fiecare după putere, să-L însoțim pe Mântuitorul Hristos pe drumul Crucii pentru a muri și a învia împreună cu El, adică pentru a muri față de păcat și a învia pentru sfințenie și fapte bune. *Toată viața noastră creștină este, de fapt, o moarte și o înviere împreună cu Hristos Domnul, un efort continuu de a împlini făgăduința făcută la Botezul nostru, și anume că ne lepădăm de Satana și de toate lucrările lui și ne unim cu Hristos spre a-I sluji Lui, ca unui Domn și Împărat, pentru a deveni asemenea Lui în smerenie și milostivire.* Posturile de peste an și, cu deosebire, Postul cel Mare, al Sfințelor Paști, sunt prilejuri deosebite în care ne întărim în credință și sporim în iubire milostivă, pe de o parte prin lupta cu patimile egoiste, prin înfrânare de la mâncare și băutură, de la plăcerile trupești și de la toată fapta cea rea, iar pe de altă parte, prin rugăciune mai multă și mai curată, prin împăcarea cu semenii noștri, prin înmulțirea binelui față de toți oamenii și prin împărtășirea mai deasă cu Trupul și Sângele Domnului nostru Iisus Hristos.

Duminica de astăzi, numită *Duminica Ortodoxiei*, are pentru noi, creștinii ortodocși, o semnificație aparte și o istorie care urcă

până în secolul al IX-lea, când Biserica a biruit erezia iconoclastă, care lupta împotriva Sfintelor Icoane.

După mai bine de o sută de ani de controverse și de lupte împotriva Sfintelor Icoane, provocate de unii împărați bizantini, începând cu anul 726, cultul Sfintelor Icoane, al Sfintei Cruci și al Sfintelor Moaște a fost restabilit, cu autoritate, de Sinodul VII Ecumenic de la Niceea, din anul 787, iar apoi, cu solemnitate, de Sinodul de la Constantinopol din anul 843, care a hotărât ca, în prima duminică din Postul Mare, să se sărbătorească *biruința Ortodoxiei asupra tuturor ereziilor* sau abaterilor de la dreapta credință. Tot atunci, s-a stabilit ca această duminică să se numească *Duminica Ortodoxiei*, adică *Duminica dreptei credințe* în singurul Dumnezeu adevărat Care ne-a fost descoperit nouă în Iisus Hristos (cf. *Ioan 17, 3*). Prin urmare, Adevărul este de la Dumnezeu și Dumnezeu este Adevărul. În acest sens, Însuși Mântuitorul a spus: „*Eu sunt Calea, Adevărul și Viața*” (*Ioan 14, 6*). Deci Adevărul nu este un concept abstract, o teorie sau un produs al rațiunii, ci o Persoană veșnic vie, Iisus Hristos, Care S-a făcut Om pentru a descoperi oamenilor adevărul mântuirii și a le dăruia viața veșnică, prin credința în Dumnezeu-Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt.

Sfinții Părinți de la Sinoadele ecumenice, inspirați de Duhul Sfânt, au apărut și au definit adevărul credinței mântuitoare privind unitatea de ființă sau deoființimea, egalitatea, distincția și conlucrarea Persoanelor Sfintei Treimi: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt; precum și adevărul credinței privind Taina Bisericii, a Sfântului Botez, a învierii morților și a vieții veșnice – așa cum sunt mărturisite în *Crezul ortodox*, formulat de primele două Sinoade ecumenice de la Niceea (325) și Constantinopol (381).

În lupta lor cu ereziile, care sunt abateri de la dreapta credință, Sfinții Părinți, adunați în Sinoade ecumenice, au definit și adevărul credinței privind dumnezeirea și omenitatea Persoanei Mântuitorului Iisus Hristos, calitatea de Născătoare de Dumnezeu a Maicii Domnului, a pururea Fecioarei Maria, dar și **adevărul privind cinstirea Sfinților, a Sfintelor Icoane și a Sfintelor Moaște**, deoarece *adevărul credinței este baza adevăratei comuniuni de viață cu Dumnezeu*. De aceea, adevărul dogmelor de credință este mărturisit în viața liturgică a Bisericii, ca mister sau taină a mântuirii, *adică a unirii omului cu Dumnezeu prin har, pentru a dobândi viața veșnică*.

Astfel, Ortodoxia este prin excelență mistică. Pentru noi, ortodocșii, taina credinței nu este simplu obiect de speculație intelectuală, ci ea se trăiește în stare de rugăciune, de închinare lui Dumnezeu și de cinstire a Sfinților Lui în Sfânta Biserică. Întrucât credem în Dumnezeu-Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, *ne închinăm* Preasfintei Treimi, *mărturisim* pe Mântuitorul Iisus Hristos ca fiind Dumnezeu adevărat și Om adevărat; *preacinștim* pe Maica Domnului ca fiind, în același timp, Mamă și Fecioară; *cinștim* (venerăm) pe Sfinții lui Dumnezeu și Sfintele lor Icoane, precum cinștim Sfânta Cruce și Sfânta Evanghelie, care nu sunt simplă materie, ci materie sfințită sau purtătoare de har, aflându-se în legătură spirituală cu Hristos și cu Sfinții Lui. Cinștim și Sfintele Moaște ale Sfinților, întrucât acestea sunt arvuna învierii trupului și a transfigurării sau înnoirii universului actual în cer nou și pământ nou, la venirea întru slavă a lui Hristos (cf. *Apocalipsa* 21).

Însă *Ortodoxia nu este numai dreapta credință, ci și dreapta trăire în Hristos*. După cum știm, în limba greacă „*orthodox*” înseamnă atât „*dreptcredincios*”, cât și „*dreptmăritor*”. Ortodox este deci cel care-L preamărește cu adevărat pe Dumnezeu prin mărturisirea dreptei credințe, dar și prin participarea la sfintele slujbe ale Bisericii și prin trăirea dreaptă și faptele bune săvârșite după poruncile Lui.

Iubiți credincioși și credincioase,

Așa cum am spus, în *Duminica Ortodoxiei* prăznuim biruința dreptei credințe asupra ereziilor care au pus la încercare viața credincioșilor din primul mileniu al Bisericii creștine. În acele vremuri, mulți ierarhi, monahi și preoți, ca și foarte mulți credincioși au suferit nenumărate persecuții, bătăi, închisori, exiluri și chiar moartea pentru curajul de a cinsti și apăra Sfintele Icoane.

Slujbele Vecerniei și Utreniei din *Duminica Ortodoxiei* sunt alcătuite din cântări referitoare la icoana Mântuitorului Iisus Hristos, Care, așa cum au arătat Sfinții Părinți de la Sinodul VII Ecumenic, este prototipul și justificarea tuturor Sfintelor Icoane. Prin urmare, *Sfintele Icoane sunt parte integrantă din Tradiția vie a Bisericii, întrucât prin ele se mărturisește adevărul că Fiul lui Dumnezeu Cel nevăzut S-a făcut văzut, adică Om, pentru a uni pe oameni cu Dumnezeu*. De aceea, nu ne putem imagina o biserică ortodoxă fără icoane; nu putem sluji Sfânta Liturghie sau orice altă slujbă fără să avem în fața noastră cel puțin icoana Mântuitorului și

icoana Maicii Domnului. Frumusețea și atmosfera de taină sau mistică ale unei biserici ortodoxe se datorează mai ales Sfintelor Icoane și frescelor care o împodobesc. Aceasta se explică prin faptul că Sfânta Icoană nu este un simplu tablou de inspirație religioasă, ci o artă sacră sau sfântă și o prezență harică a Mântuitorului, a Maicii Domnului și a Sfinților, prezență pe care o simt credincioșii când se roagă Sfinților reprezentați pe Sfintele Icoane.

În Ortodoxie însă, nu numai locașul bisericii este împodobit cu Sfinte Icoane, ci și casa familiei creștine, numită simbolic *biserica de acasă*, unde ar trebui să se adune zilnic la rugăciune toată familia: părinții, împreună cu toți copiii și cu bunicii. Rugăciunea în fața Sfintelor Icoane este mai intimă și mai profundă. Făcută cu smerenie și concentrare deplină, rugăciunea în fața Sfintelor Icoane ne aprinde inima de dragoste și evlavie față de Dumnezeu, de Maica Domnului și de Sfinți, care ne ajută să iubim pe toți oamenii, întrucât toți sunt creați după chipul lui Dumnezeu.

Iubiți credincioși și credincioase,

Dumnezeu l-a făcut pe om după chipul Său, suflând în fața lui suflare de viață. Așa a devenit omul „ființă vie” (*Facerea 1, 26; 2, 7*). Apoi primii oameni, Adam și Eva, au primit porunca: „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul și-l stăpâniți” (*Facerea 1, 28*). Prin urmare, tot omul care vine în lume poartă în el pecetea chipului lui Dumnezeu, care face din el o persoană unică și irepetabilă, plină de mister, o ființă ireductibilă la lumea materială și având un destin veșnic. Viața persoanei umane este cel mai mare dar al lui Dumnezeu, iar această viață începe în momentul concepției, al apariției embrionului viu. Din acel moment, omul este „suflet viu”, adică persoană care poartă în sine chipul lui Dumnezeu Cel veșnic viu și este chemată la viața veșnică. *De la concepere până la naștere și apoi până la sfârșitul vieții pământești, omul crește, se maturizează și se împlinește în comuniune cu Dumnezeu și cu semenii săi, iar după moartea trupului, sufletul omului rămâne viu, având conștiință și memorie spirituală, întrucât este chemat la viața veșnică.*

Prin urmare, dacă suntem creștini, trebuie să afirmăm mereu că viața omului, ca dar sfânt al lui Dumnezeu, își are începutul în momentul concepției sau al apariției embrionului viu. Ca atare, *dreptul la viață începe cu dreptul embrionului de a se dezvolta în pântecul mamei sale și dreptul fătului de a se naște. Cine ucide viața embrionului sau a fătului săvârșește păcatul omuciderii.* Din

nefericire, crima avortului, fie că este provocat prin medicamente, fie prin operație chirurgicală, este astăzi foarte răspândită în lume, iar *România se află, din păcate, pe lista primelor țări din lume în ceea ce privește rata avorturilor*. Păcatul acesta înfricoșător nu rămâne fără urmări asupra sănătății celor ce-l săvârșesc, asupra familiei și asupra societății umane. Fericirea întemeiată pe crimă nu poate fi binecuvântată de Dumnezeu, deoarece prin crimă asupra omului este ucisă iubirea de oameni.

Cele mai multe suferințe în lumea de astăzi vin tocmai din lipsa iubirii milostive și mărinimoase dintre oameni și din lipsa de întraajutorare. Mulți oameni se simt singuri, părăsiți, descurațați, neînțeleși; își caută scăpare în alcool, în desfrâu, în droguri sau în patimi egoiste, care îi distrug treptat sufletește și trupește. De aceea, ei au nevoie de ajutorul Bisericii, pe care Sfinții Părinții o numesc „*spital duhovnicesc*”. În Biserică, în starea de comuniune cu Dumnezeu, cu Sfinții Lui și cu ceilalți credincioși, oamenii trăiesc intens viața ca dar al lui Dumnezeu, care trebuie apărat, cultivat și sfințit. Desigur, astăzi multe suferințe vin și din starea de sărăcie materială, care se adâncește mereu în țara noastră și în lume, pentru că a crescut lăcomia celor ce vor să se îmbogățească rapid și cu orice preț. Din acest motiv, Biserica încearcă să organizeze o asistență social-caritabilă cât mai extinsă, îndemnând pe cei ce au mai multe bunuri materiale să ofere celor care au mai puțin sau nu au nimic. Astfel, prin contribuția credincioșilor săi, în primul rând, dar și prin alte contribuții, Biserica noastră a dezvoltat până acum numeroase programe de asistență socială, filantropică sau caritabilă, ca de pildă: cantine pentru săraci, cămine pentru copii, case pentru bătrâni, unități medicale pentru bolnavi ș.a.

Iubiți frați și surori în Domnul,

Tocmai pentru a continua aceste programe și pentru inițierea altora noi a devenit deja o tradiție ca, în *Duminica Ortodoxiei*, să se realizeze în toate bisericile din țară, iar începând cu anul acesta, 2011, și în parohiile ortodoxe din Diaspora românească, o colectă pentru **Fondul Central Misionar** al Bisericii Ortodoxe Române. De aceea, vă îndemnăm să oferiți, cu inimă bună, ajutorul fraților voastre, arătând astfel solidaritatea cu cei mai lipsiți semeni ai noștri. Să nu uităm niciodată că în chipul omului flămând, al celui gol, al celui bolnav, al celui din închisoare, al celui trist și

suferind vine tainic, spre noi, Hristos Însuși. Prin urmare, tot binele, spiritual sau material, pe care-l facem semenilor noștri, îl facem lui Hristos Însuși, Care ne va binecuvânta cu darurile Sale aici, pe pământ, și la Judecata de Apoi (cf. *Matei* 25). Întrucât Mântuitorul nostru Iisus Hristos ne asigură că „*mai fericit este a da decât a lua*” (*Fapte* 20, 35), nimeni nu va sărăci pentru că a ajutat pe cei aflați în nevoi, ci orice om sărăcește cu adevărat numai când devine suflet mic și rece, deoarece împiedică lucrarea iubirii milostive a lui Dumnezeu în lume și uită porunca Mântuitorului: „*Fiți milostivi, precum și Tatăl vostru este milostiv*” (*Luca* 6, 36).

Cu nădejdea că îndemnul nostru pastoral va fi o întărire în credință și o chemare la fapta cea bună, ne rugăm lui Dumnezeu să vă binecuvinteze cu darurile Sale cele bogate, să petreceți vremea Postului Mare cu mult folos duhovnicesc și să ajungeți cu pace, sănătate și bucurie la Slăvitul Praznic al Învierii Domnului!

Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți! (2 Corinteni 13, 13).

PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE,

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

și

Locțiitor de Mitropolit al Clujului,

Albei, Crișanei și Maramureșului

† Teofan

Arhiepiscopul Iașilor
și Mitropolitul Moldovei
și Bucovinei

† Laurențiu

Arhiepiscopul Sibiului
și Mitropolitul Ardealului

† Irineu

Arhiepiscopul Craiovei
și Mitropolitul Olteniei

† Nicolae

Arhiepiscopul Timișoarei
și Mitropolitul Banatului

† Petru

Arhiepiscopul Chișinăului,
Mitropolitul Basarabiei
și Exarh al Plaiurilor

† **Iosif**

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Europei Occidentale
și Mitropolitul Ortodox Român al
Europei Occidentale și Meridionale

† **Serafim**

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Germaniei, Austriei
și Luxemburgului
Mitropolitul Ortodox Român
al Germaniei, Europei Centrale
și de Nord

† **Nifon**

Mitropolit onorific,
Arhiepiscop al Târgoviștei și Exarh Patriarhal

† **Teodosie**

Arhiepiscopul Tomisului

† **Pimen**

Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

† **Andrei**

Arhiepiscopul Alba Iuliei

† **Gherasim**

Arhiepiscopul Râmnicului

† **Eftimie**

Arhiepiscopul Romanului
și Bacăului

† **Epifanie**

Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

† **Calinic**

Arhiepiscopul Argeșului
și Muscelului

† **Casian**

Arhiepiscopul Dunării de Jos

† **Timotei**

Arhiepiscopul Aradului

† **Nicolae**

Arhiepiscopul Ortodox Român
al celor două Americi

† **Justinian**

Arhiepiscop onorific,
Episcopul Ortodox Român
al Maramureșului și Sătmarului

† **Ioan**

Arhiepiscop onorific,
Episcopul Covasnei și Harghitei

† **Corneliu**

Episcopul Hușilor

† **Lucian**

Episcopul Caransebeșului

† **Sofronie**

Episcopul Ortodox Român
al Oradiei

† **Nicodim**

Episcopul Severinului și Strehaiei

† **Vincentiu**

Episcopul Sloboziei și Călărașilor

† **Galaction**

Episcopul Alexandriei
și Teleormanului

† **Ambrozie**

Episcopul Giurguiului

† **Sebastian**

Episcopul Slatinei și Romanaților

† **Visarion**
Episcopul Tulcii

† **Petroniu**
Episcopul Sălajului

† **Gurie**
Episcopul Devei și Hunedoarei

† **Daniil**
Episcop-loctiitor (administrator)
al Episcopiei Dacia Felix

† **Siluan**
Episcopul Ortodox Român
al Ungariei

† **Siluan**
Episcopul Ortodox Român al Italiei

† **Timotei**
Episcopul Ortodox Român
al Spaniei și Portugaliei

† **Macarie**
Episcopul Ortodox Român
al Europei de Nord

† **Mihail**
Episcopul Ortodox Român
al Australiei și Noii Zeelande

† **Ciprian Câmpineanul**
Episcop-vicar patriarhal

† **Varlaam Ploieșteanul**
Episcop-vicar patriarhal

† **Varsanufie Prahoveanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† **Calinic Botoșăneanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Iașilor

† **Andrei Făgărășeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Sibiului

† **Irineu Bistrițeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† **Vasile Someșeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† **Paisie Lugojeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Timișoarei

† **Marc Nemțeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române
a Europei Occidentale

† **Sofian Brașoveanul**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Ortodoxe Române a Germaniei,
Austriei și Luxemburgului

† **Emilian Lovișteanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Râmnicului

† **Ioachim Băcăuanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Romanului
și Bacăului

† **Ioan Casian de Vicina**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Ortodoxe Române
a celor două Americi

† **Iustin Sigheteanul**
Arhieru-vicar al
Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmarului